جلسهٔ ۲۱۱

چهارشنبه | ۱۹ آبان ماه ۱۳۳۳
۱۶ رجب ۱۳۸۵
۱۰ نوامبر ۱۹۶۵

مذاکرات مجلس شورای ملی

صورت مشروح مذاکرات مجلس روز چهارشنبه (۱۹) آبان ماه ۱۳۳۳

فهرست مطالب :

۱ـ قرائت اسامی غائبین جلسهٔ قبل .
۲ ـ بیانات قبل از دستور آقایان : معتمدی نادر ادیب سمیعی .
۳ ـ قرائت تلگرام های جوابیه و عرض تبریک مجلس شورای ملی به پیشگاه شاهنشاه آریا مهر بمناسبت میلاد والاحضرت همایون ولیعهد .
۴ ـ تصویب صورت جلسه .
۵ ـ طرح و تصویب لایحه اجازهٔ تحصیل هم ارز پانزده میلیارد ریال اعتبار جهت تقویت نیروهای دفاعی و ارسال بمجلس سنا .
۶ ـ اعلام وصول یك فقره لایحه قانونی از مجلس سنا .
۷ ـ قرائت اسامی هیئت دلیه کمیسیون برنامه .
۸ ـ تعیین موقع جلسه بعد ـ ختم جلسه .

مجلس ساعت نه صبح بریاست آقای مهندس عدالت رسمی تشکیل گردید

۱ ـ قرائت اسامی غائبین جلسه قبل .

رئیس ـ اسامی غائبین جلسه قبل قرائت میشود .

[illegible]

غائبین با اجازه ـ آقایان :

[illegible]

غائبین با اجازه ـ آقایان :

[illegible]

غائبین مریض ـ آقایان :

[illegible]

۲ ـ بیانات قبل از دستور آقایان : معتمدی ـ ادیب سمیعی

رئیس ـ [illegible]

معتمدی ـ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] اداره تندنویسی و مطبوعات

[illegible] هزار [illegible] که فلان [illegible] بیکار شوند [illegible] از صنایع [illegible] برق منطقه [illegible] شرکت [illegible] و [illegible] اصفهان [illegible] شماره ۵۵ کیلومتر برق منطقه [illegible] و [illegible] جواهر داشته

شود کسی نگوید چرا این کارها را دست مردم گرفتند و بدست دولت سپردند، بنده جواب داده، که این کار در دست مردم نبود بلکه در دست چند نفری بود که بر خلاف عدل و انصاف [illegible] بهره میبردند و [illegible] را [illegible] کرده بودند (صحیح است) ناچار دولت بخاطر جلوگیری از تعدی و حفظ حقوق مردم و تعمیم و توسعه برق منطقه‌ای که هر ایجاد سنگینی دارد و اجحاف آن از عهده چند نفر خارج است مبادرت به تحویل نمود و الا دولت و مجلس و مخصوصاً شاهنشاه آریامهر معتقدند که کارها به دست مردم سپرده شود با نظارت آنها مؤسسات و بنگاههای خصوصی به حقوق مردم تعدی و تجاوز ننمایند و خود را از انقلاب شاه و ملت هم گذشته از اینها (صحیح است)

کارخانه سیمان به دست کسانی سپرده شود که قصد آن ترقی و تعالی کشور و خدمت به صنایع باشد. آنان بنگاههای [illegible] صنعتی از دولت واگذار کردند و این [illegible] را به مصرف دیگر رساندند و قصد داشتند بنگاه و مؤسسه خود را که بهای مصنوعات در قبال بدهی خود به دولت نداشتند و قطعی بود به فروش آنها صرف‌نظر از [illegible] بکاری کارگران و تعطیل کارخانه‌ها وجود میآمد.

[illegible] شاهنشاه [illegible] و [illegible] جلو این کار را گرفته شد ولی اعلیحضرت صنعتی به [illegible] رسید و تکلیف روشن شد

نگارنده کارخانه [illegible] اصفهان و [illegible] و تحویل تأسیسات برق خصوصی اصفهان که عموماً نفع جامعه را بر آن میدارد بکار دیگر [illegible] (صحیح است)

[illegible] اعلیحضرت [illegible] و [illegible] صلاحیت [illegible] ملی [illegible] جنگها [illegible] کردن

کارگران در سر کار خانه‌ها با نظر به عدم معدوری که [illegible] جلوگیری کرده و [illegible] شروع بکار نکنند سرمایه [illegible] شرکت و دستمزدهای [illegible] و [illegible] میشود [illegible] کرد تقریباً [illegible] ملت بر آن [illegible] بوده و عدم معدوری را [illegible] و حاکم بر [illegible] مقدرات ملت. حال بگذارید معدلی نیز عدم راضی باشد بوده عدم معدوری بی انصافی (اعتنای پرورشایی خیلی هم خوبست).

مطلب دیگر بنده مربوط است به کارخانه ذوب آهن.

روز ۱۴ مهر ماه ۱۳۴۴ که مژده انعقاد قرارداد کارخانه ذوب آهن و نصب آن در منطقه اصفهان بوسیله شاهنشاه آریامهر در مجلس اعلام شد بنده در کمن بوده خبر به سرعت در کشور آلمان منتشر شد. آلمانیها به ایرانیها تبریک میگفتند. و از اینکه یکی از آرزوهای مهم دیرین ملت ایران بر حله عمل در آمده ابراز مهارت و خوشی از کشور ایران خود و شادی میکردند و یکدیگر تهنیت میگفتند.

شکستن طلسم کارخانه ذوب آهن یکی دیگر از اقدامات تاریخی و عظیم معمار است که به ابتکار و همت انقلاب اعلیحضرت همایون محمد رضا شاه پهلوی صورت میگیرد. با احداث کارخانه ذوب آهن، صنایع اجباری کشور از این سیاست اتحاد دولت مستقل خواهد شد (صحیح است)

بنده لازم میدانم مراتب شعف و ابراز احساسات و سپاسگزاری ملت ایران بخصوص مردم خوشگذران اصفهان در پیشگاه شاهنشاه آریامهر معروض دارم (احسنت)

طبق نقشه خاطر نمایندگان محترم مستحضر است چند سه قبل بنده سؤالی در مورد آسایشگاه مسافران اصفهان از وزارت بهداری کرده آقای وزیر بهداری تشریف آورده توضیح دادند که چهل میلیون ریال اعتبار [illegible] آسایشگاه تأمین شده [illegible] مسافرت میشود قرار [illegible] ولی همین که دیدم اطلاع داده که [illegible] مقرر [illegible] که چه کارهایی [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] اصفهان

[illegible] و [illegible] وجود آنها میگفتند که ما به آقای [illegible] ایران [illegible] ایران کمک علاوه [illegible] (احسنت) البته معنی [illegible] ایرانی در آنجا هم محفوظ [illegible] و [illegible] که اگر آن اشکالات رفع شود آنها به وطن خود مراجعت میکنند و حاضر [illegible] برای کشور خواهند بود [illegible] گوهر از مصلین [illegible] که اعلیحضرت همایونی در آنجا تشریف فرما شده بودند [illegible] اینکه صحبتهایی میفرمایند یکی از مصلین کلاه [illegible] مجید از جیبش درآورده و به اعلیحضرت عرض میکند ما در قبال خدماتی که اعلیحضرت در ایران کردند عرض میتوانیم بکنیم و اعلیحضرت و کشور را به این کلاه [illegible] مجید میبریم و در قبال عدای از دانشجویان که با بنده صحبت میکردند وقتی بنده گفتم در اصفهان صد میلیون تومان برای برق سرمایه گذاری میشود و گفتم دهها چاه عمیق در آنجا تزریق شده است، دهها مدرسه جدید ساخته شده است بنور انیکه [illegible] کردند اصلاً از اینها اطلاع نداشتند بنده خواهش میکنم به این مسئله مهم توجه بکنید در حدود ۲۰ هزار با ۳۴ هزار دانشجو ما در خارج از کشور دارم اینها باید از خدمات و فعالیتها و اقداماتی که در مملکت میشود مطلع شوند ولی مطلع نیستند البته در آلمان اقدامات بسیار خوبی شده است حتی باید ایران در کیوسکهای آنجا بفروش میرسد بعضی اینکه جواید ایران به آلمان میرسد شاید یکهفته بعدش دیگر یک صفحه از آن وجود نداشته باشد ایرانیها با شوق و علاقه واقعی آنها را میخوانند و استفاده میکنند بنده از آقای وکیل شیفته معدن مازندران اطلاعات که کمال علاقه را به انجام این قبیل امور دارند تقاضا دارم نسبت به این امر و ارسال اخبار مفید مبذول نمایند و بنده مخصوصاً جواب آنها به ایران و دانشجویان آنجا هست هست فوق العاده‌ای نگذارند البته مسئله سرویس هواپیمایی که ایجاد نموده هیچ وجه مقرون به صرفه و فایده‌ای نبوده و تحمیل هزینه‌های [illegible] سرویس آنجا اقدامات خوبی کرده است ولی این نیست آنها سفر از تومان [illegible] هیچ [illegible] این اقداماتی که در این سرویس‌ها اختصاص داده شده است

عدای از مصلین ایرانی آنجا بودند آنها میگفتند که ما به آقای ایران بحث این نامه به دولت ایران کمک علاوه [illegible] (احسنت) البته معنی [illegible] ایرانی در آنجا هم محفوظ [illegible] و [illegible] که اگر آن اشکالات رفع شود آنها به وطن خود مراجعت میکنند و حاضر [illegible] برای کشور خواهند بود [illegible] گوهر از مصلین [illegible] که اعلیحضرت همایونی در آنجا تشریف فرما شده بودند [illegible] اینکه صحبتهایی میفرمایند یکی از مصلین کلاه [illegible] مجید از جیبش درآورده و به اعلیحضرت عرض میکند ما در قبال خدماتی که اعلیحضرت در ایران کردند عرض میتوانیم بکنیم و اعلیحضرت و کشور را به این کلاه [illegible] مجید میبریم و در قبال [illegible] عدای از دانشجویان که با بنده صحبت میکردند وقتی بنده گفتم در اصفهان صد میلیون تومان برای برق سرمایه گذاری میشود و گفتم دهها چاه عمیق در آنجا تزریق شده است، دهها مدرسه جدید ساخته شده است بنور انیکه [illegible] کردند اصلاً از اینها اطلاع نداشتند بنده خواهش میکنم به این مسئله مهم توجه بکنید در حدود ۲۰ هزار با ۳۴ هزار دانشجو ما در خارج از کشور دارم اینها باید از خدمات و فعالیتها و اقداماتی که در مملکت میشود مطلع شوند ولی مطلع نیستند البته در آلمان اقدامات بسیار خوبی شده است حتی باید ایران در کیوسکهای آنجا بفروش میرسد بعضی اینکه جواید ایران به آلمان میرسد شاید یکهفته بعدش دیگر یک صفحه از آن وجود نداشته باشد اینها با شوق و علاقه واقعی آنها را میخوانند و استفاده میکنند بنده از آقای وکیل شیفته معدن مازندران اطلاعات که کمال علاقه را به انجام این قبیل امور دارند تقاضا دارم نسبت به این امر و ارسال اخبار مفید مبذول نمایند و بنده مخصوصاً جواب آنها به ایران و دانشجویان آنجا هست هست فوق العاده‌ای نگذارند البته مسئله سرویس هواپیمایی که ایجاد نموده هیچ وجه مقرون به صرفه و فایده‌ای نبوده و تحمیل هزینه‌های [illegible] سرویس آنجا اقدامات خوبی کرده است ولی این نیست آنها سفر از تومان [illegible] هیچ [illegible] این اقداماتی که در این سرویس‌ها اختصاص داده شده است

[illegible] کار کرد ان در سود کار خانه ها و اضافه عده معدودی کمپرادور [illegible] کرده و چیزی از دست [illegible] تا شروع سوء تفاهم سعایت تقریبا دو دستگاهی [illegible] و آخره تا راضی میشود ولی چه میشود کرد قرار سال مثلث این تا راضی بود و بنده معدودی راضی و حالا که برنامه مقدار مات [illegible] حال بگذارید همان نیز مثلث راضی باشد و بنده معدودی بی انصاف راضی (مهندس پرویز ان خیلی هم خوبست) .

مطلب دیگر بنده مربوط است به کارخانه ذوب آهن .

روز ۱۴ مهر ماه ۱۳۴۴ که مژده اعطاء قسمت از کارخانه ذوب آهن و نصب آن در منطقه اصفهان بوسیله شاهنشاه آریامهر در مجلسین اعلام شد بنده در کلن بودم خبر به اسرع وقت در کشور آلمان منتشر شد . آلمانیها به ایرانیها در بشکه گفتند ، و ایرانیها بیکدیگر از آرزوهای مهمیدویرین ملت ایران برحله عمل در آمده ایرانی ها در خارج از کشور احساس غرور و شادی میکردند و بیکدیگر تهنیت میگفتند .

شکستن قلم کارخانه ذوب آهن بکار دیگر از اقدامات ریشی و عظیم معاصر است که نام زنده توانای رهبر انقلاب اعلیحضرت همایون محمد رضا شاه پهلوی صدور میگیرد . ، احداث کارخانه ذوب آهن ، صنایع اجزاء کشور و ارای سیاست اقتصادی و مستقل خواهد اصحیح است .

بنده لازم میدانم این مراتب شعف را بمدالیوسف و سپاسگزاری ملت ایران بخصوص مردم حق شناس اصفهان را بمنشگاه شاهنشاه آریامهر معروض دارم (احسنت) مطمئن باشد خاطر اعلیحضرت گان محترم مستحضر است چند قبل بنده سؤالی در مورد آسیابشگاه مسئولین اصفهان از وزارت بهداری کسرده آقای وزیر بهداری تشریف آورده و توضیح دادند که چهل میلیون ریال اعتبار ساختمان آسیابشگاه داده شده اعلان مناقصه منتشر میشود و قرار بگذاریم بلا جو هیچ در بنده اطلاع داده که در بنده مناقصه معین شده مقرر در هم و بیرون کار متعلق گردیده ولی دو سه هفته است که کوچکان بین [illegible] شد که [illegible] و جمعی شده [illegible] زمستان [illegible] شد [illegible] شیخه [illegible] اصفهان

و حمیت مرزوز سال و حمارت از مسئولین شهر می از اصفهان رسیده که مشاهده آن اسفه مرزست تقدیم و اقدامی آنم کمو زارت بهداری در شروع به تکمیل و تجهیز ساختمان آسیابشگاه مسئولین اصفهان سعی و مجاهدت بیشتر بکنند و تا بحد اطلاع بدهند مطلب دیگری که عرض آن از این مجلس محترم و حضور آقای نخست وزیر ضروری میدانم ماجرای عینک و موضوع سلامتی دهها هزار نفر مردمی هستند که با عینک سر و کار دارند بنده یکروز و نیم قبل نمره عینکم را به تجویز دکتر یکدرجه اضافه کرده (فرانچو اولو - ماراضی نبودم) در خلال این یکسال و نیم بنده بسیار ناراحت بوده و نمیتوانستم خوب بخوانم و بنویسم و درست دیده نمیشده طبیب مراجعه میکرده میگفت ویتامین بدنتان کم شده مرتب ویتامین میداد به طبیب دیگر مراجعه میکردم ویتامین A میداد (یکنفر از نمایندگان - آب میدهم و آب هویج میل کنید) و بالاخره بنده بسیار ناراحت شده اعمال که وقتم با آلمان آنجا به پروفسور مولر متخصص چشم درین مراجعه کردم دقیقاً آزمایش کردند و معلوم شد که چشم بنده سالم است ولی در تهران آقای عینک فروش شیشهٔ عوضی روی عینک بنده انداخته بوده است (وقتی پروفسور از بنده پرسیدمگر عینک فروشی های شما تحصیل این رشته را کرده اند بنده حقیقتاً خجالت کشیده بگویم اینها شیشه می هستند ، شیشه فروش هستند جای عینک فروش بنده تعجب کرده که چطور در کشور دیگر کسی مجاز است که عینک فروشی بکند این شیشه تشعشعی که روی عینک شده انداخته بودند چیست که [illegible] این عمل در اصناف اصناف بی سلامتی اشخاص در معرض اشخاص و همه چیز مؤثر میباشد (صحیح است) شیشه است بزارت بهداری این مسئله موضوع تعلق آنچه آورده برای عینک فروش [illegible] کرده و چرا شما [illegible] کسی آنجا [illegible] (صحیح است) [illegible] چه اطلاعاتی دارید ؟ (مهندس عطائی - سرپرستشیم [illegible]) [illegible] (صحیح است) [illegible] کشور آلمان [illegible] ایران [illegible]

عدای از معلمین ایران آنجا بودند آنها میگفتند که ما به آقای ایران بعلت ایرانی بودن به دولت ایران کمال علاقه را داریم (احسنت) البته بعضی از فارغ التحصیلان ایرانی نیز آنجا هم معلومات و اشکالاتی دارند که اگر آن اشکالات رفع شود اینها به وطن خود مراجعت میکنند و خادم صمیمی برای کشور خواهند بود و دراین گروهی از معلمین موقعی که اعلیحضرت همایونی در آنجا تشریف فرما شده بودند مرا از اینکه صحبتهائی میکردند یکی از معلمین کلام الله مجید را از جیبش درمیآورد و به اعلیحضرت عرض میکند ما در قبال خدماتی که اعلیحضرت در ایران کردند عرضی نمیتوانیم بکنیم و اعلیحضرت و کشور را به این کلام الله مجید میسپاریم و بیقرائه عدای از دانشجویان که با بنده صحبت میکردند وقتی بنده گفتم در اصفهان صد میلیون تومان برای برق سرمایه گذاری میشود و گفتم دهها چاه عمیق در آنجا زده شده است ، دهها مدرسه جدید ساخته شده است باور نمیکرد و اصلاً از اینها اطلاع نداشتند بنده خواهش میکنم به این مسئله مهم توجه بکنید در حدود ۲۰ هزار یا ۳۳ هزار دانشجو ما در خارج از کشور داریم اینها باید از خدمات و فعالیتها و اقداماتی که در مملکت میشود مطلع شوند ولی مطلع نیستند البته در آلمان اقدامات بسیار خوبی شده است حتی در اینجا در کیوسکهای آنجا بفروش میرسد بعضی اینکه جراید ایران به آلمان میرسد شاید یکهفته بعدش و دیگر یک نسخه از آن وجود نداشته باشد از اینها با شوق و علاقه وافری آنها را میخوانند و استفاده میکنند بنده از آقای دکتر شیفته معاون وزارت اطلاعات که کمال علاقه را به آنجا دارند تقاضا دارم نسبت به این امور و ارسال اخبار مفید و مثبت بنده دایما مخصوصاً خدماتیکه ایران در دانشجو در آنجا هست هست فوق العاده ای بکمک الله مسئله سرپرستی هاصوری که اعلیحضرت بوده هیچ وجه مقصر نیست و فایده ای نبوده و نخواهد بود و مثلاً در انقلاب سرپرستی آنجا اقدامات جدی کرده است ولی این است آنها سه هزار تومان نشد دارند که هیچ نمیرسد این اعتباراتی که برای سرپرستی ها اختصاص داده شده است

[illegible] میرود و شیجه مشترک هم [illegible] چون کمیسیون [illegible] مجلس شورای ملی [illegible] برای این کار انتخاب شده است و مشمول اقدام نشده [illegible] ملاحظات لازم را [illegible] آن کمیسیون جواب [illegible] مطلب دیگر اینکه در قریب [illegible] ۱۷ ماه است که از طرف سازمان برنامه هیچگونه اقدامی برای ساختمان هر دو نیمه تمام و [illegible] که در برنامه بود به اصفهان ابلاغ نشده است و [illegible] این بی‌توجهی در نتیجه [illegible] اینکه بنده خواهش می‌کنم [illegible] هر چند ماه منعقد اقدام برای این قبیل امور به اصفهان ابلاغ کنند ولی نکرده‌اند عقیده [illegible] بنده امیدوارم اروحانی - حالا که تمام اقدامات به اصفهان میرود اصفهان هم سال است [illegible] عرض میکنم از قدرت [illegible] کمیسیون کمتر [illegible] آقای خواجه نوری میشود گفت [illegible] هستیم [illegible] در منطقه جنوب [illegible] و در سایر حوزه [illegible] خاک کشور ایران و همدرد وطن و خانه شما است (صحیح است) مطلب دیگر راجع به آسایشگاه کارگری صنعتی ایران است که بسیار جالب و مفید است اولی بازید دانشجویان و محصلین دانش آموزان از این آسایشگاه میرود این آسایشگاه از نظر [illegible] و [illegible] تبلیغ میکند که [illegible] این آسایشگاه [illegible] از جمله [illegible] خدمات [illegible] در حوزه انتخابیه اینجانب فتح میفرمایند از این لحظه وظیفه دارم ورود والاحضرت و همسرشان را تبریک عرض کنم و مقدمشان را مبارک بگویم ولی [illegible] است بسیار شیرین فرمودند والاحضرت بخوبی نشان دادند که مهمان عایلهٔ و همسرشان نیست بلکه در میان [illegible] همچنین [illegible] فرهنگی [illegible] در کشور ایران و [illegible] است [illegible] و [illegible] و [illegible] است [illegible] [illegible] [illegible]

رئیس — با کمال این لایحه مطرح است آقای صادق احمدی

صادق احمدی — مقدمتاً از رئیس و سایر محترم جناب عالی و آقایان عرض کنم و آگاه باشند که چند عرض درمیان مقدمه جمع به لایحه‌ای که سه بیستگی از فراکسیون‌های محترم مطرح میگردد بنظر حقیر که خیلی فوق العاده برای همه نمایندگان محترم داشتن هستند اختصاراً با هیئت فراکسیون تقدیم فراکسیون اکثریت این لایحه و فراکسیون حزب مردم و فراکسیون مستقل را پیشنهاد و مشورت این امر متفرعین که آن اسم فراکسیون میشود گفت احترام و موقع تمام داشتن هستند برای هر سه فراکسیون و البته میگیرم اظهارات و راهنمائیهای محترم از راهنمائی آنها هستم ولی بنده تصور میکنم هیچ یک از سه فراکسیون رادیکال و کمکان یک نماینده متفرد هستم برخی کشیده شده‌اند و در وقتی که آقای هویدا نخست وزیر لایحه‌ای را به مجلس تقدیم کردند حضور نداشتم و محروم بوده از استماع فرمایشات ایشان و بعد مات گرفتاری دین بمجلس آمدم و تمام اسناد علاوه بر مقدماتی که در اول این لایحه ذکر شد اسناد اشتباه توصیحاتی را نمایندگان اسناد بنده مطلع فرمودند که مشاهده من صورت جلسه [illegible] کردم از آنها [illegible] این لایحه [illegible] کرده و فلسفه خود را داشته [illegible] این لایحه عرض [illegible] مخالف بریشان [illegible] عرض [illegible] مخالف [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] کشور [illegible] گذشته [illegible] بوده [illegible] سرگذشته [illegible] [illegible] [illegible] کشور است صحیح [illegible] تقویت ارتش هم کسی مخالف نیست این مقدمه هم که در این لایحه نوشته شده مورد تصویب آن مخالف [illegible] نوشته شده خیلی خوب نوشته شده [illegible] شده است از فرمایشات نایب‌رئیس و کاملاً صحیح است و منافع مملکت است انتهاء [illegible] اصول بشود که قانون که از مجلسین میگذرد راجع به [illegible] قانونگذاری خسته‌ای نهش وارد نشود و بخواهند نهش [illegible] نشده نمیتوانم بعنوان نماینده در خارج مجلس از تصویب چنین ماده‌ای دفاع کنم و جز سکوت کاری ندارم بنده عرض ندارم و تقاضا میکنم توجهی بشود که کاری خلاف اصول خدای نخواسته این مجلس نکند (احسنت).

رئیس — آقای خواجه‌نوری نظر دارید.

خواجه‌نوری — جناب آقای صادق احمدی همکار محترم بنده فرمایشاتی فرمودند که بنده را تحریک کرد که برای جوابگوئی خدمت دوستان محترم مرسوم التماس تحصیل هشتصد تومان [illegible] آقای خواجه‌نوری معذرت میخواهم طبق آئین‌نامه مجلس نماینده حق ندارند [illegible] شده [illegible] خدمت جناب آقای احمدی و اگر چند کلمه‌ای خواهم [illegible] آقای صادق احمدی صحبت بکنم [illegible] شده [illegible] خدمت جناب آقای صادق احمدی صحبت [illegible] [illegible] [illegible]

با حفظ کشور باید قانون اساسی مملکت را حفظ کنیم باید مقدسات این مملکت را حفظ کنیم باید پارلمان مشروطه سلطنتی حفظ شود و به همین وجه این مشروطه را نجات خواهیم داد. (احسنت)

رئیس ـ آقای مهندس بهبودی بفرمائید.

سعیدوزیری ـ اگر بشان بدهند مخالف اجازه خواسته‌اند بنده معنون موافق اجازه میخواهم.

دکتر مهندس بهبودی ـ بنده از خانمها و آقایان محترمی که نماینده ملت ایران اینجا اجتماع کرده‌اند استدعا میکنم نگاهی از مرزهای مغرب ایران به دنیا بکنند و این گردش خودرا دور دنیا ادامه دهند تا به مرزهای شرقی برسند انتشاراتی که ملاحظه خواهید فرمود هیچ گوشه دنیا آرام نیست! دکتر امین ـ غیر از ایران) عراق ـ سوریه ـ مصر ـ افریقا حتی آمریکای جنوبی کمر بامستقل کوده‌اند در آمریکای شمالی هم که اختلافات سیاه و سفید هست تا برسیم به اقیانوسیه انواع اعتراضی برپاشده و بالاخره صلح مسلحی که بین کشور دوست و هم کیش ما پاکستان و دولت هندوستان برقرار است و تمام دنیا در آتش نفاق میسوزد (صحیح است) و به جرأت میتوانم بگویم تنها مملکتی که در دنیا در منتهای آرامش زندگی میکنند هستیم (آفرین) و آنهم ... برهمزی خرده‌ها نه‌شده‌اند آرام‌تر است (صحیح است ـ احسنت) و دکتر هنوزی موافق هستند یا مخالف؟ باید اعلام شود.

رئیس ـ ایشان مخالف مشروط هستند.

دکتر مهندس بهبودی ـ آرامشی که دارایم حاضر نیستیم از دست بدهیم باید این آرامش ادامه پیدا کند و این دولت گاو و در این دنیا حز اینکه قدرتی تأمینیه قوی باشد و همه‌ها پیروهای وقتی سایر کشورها باشد چیز دیگری نمیتواند این آرامش را حفظ کند و همیشه تحت ایادی قدرتی خاصی که حزب مرده و دو محفظه و حزب ایجاد کند باید دولتی را نتوانند دولت در تمام تمام امین ... و این دولت همه اتفاق نظر دارند ما آنچه که دولتهای مثلی تجربه برای ما بین بنده و ما آمده‌ایم و آراء کبودی که تاحال در این مجلس داده شده دلیل این مدعا بوده ولی در مورد مسائل امنیتی کشور همانطور که دوست ارجمند آقای دکتر حکیم شوشتری فرمودند نه تنها و حزب ایران نوین و حزب اکثریت هم گاه بودیم بلکه سایر همکاران ارجمند مقرر دین و فراکسیون مستقل همگام بوده‌اند (صحیح است ـ احسنت) این لایحه نیز از آن جهان لوایحی است که صرفاً برای تقویت و بالا بردن نیروی دفاعی کشور است بنابر این آنطریکه خون ایرانی در عروقشان جریان دارد نمیتواند مخالف باشد بنابر این فراکسیون پارلمانی حزب مردم هم نمیتواند با آن مخالف باشد یکی از ناطقین محترم امروز تذکراتی فرمودند و این توهم ایجاد شده بود که لایحه تقدیمی دولت ممکن است با قانون اساسی مغایر باشد من تصور نمیکنم که در این مجلس کسی باشد که اگر قانونی برخلاف قانون اساسی باشد به آن رای دهد (صحیح است) ولی من مدافع دولت نیستم و این وظیفه دولت است که بیاید و برای نمایندگان روشن بکند که آیا آنچه که داده است با قانون اساسی تطبیق میکند یا نه، ما عقیده داریم که تطبیق میکند امروز رأیی که آقای هویدا برای این لایحه خود خواهند گرفت نمودار اعتماد بیحد و اندازه‌ای است که ملت ایران برای قوای دفاعی خود قائل است ما از شما میخواهیم آقای هویدا، بنام نماینده مرده که حضرتعالی نیز نظارت بفرمائید که منتهای دقت در خرج این پول، و خرید و سایر تکاتی که مورد علاقه نمایندگان مجلس است بشود (احسنت).

رئیس ـ آقای دکتر مهذب بفرمائید.

دکتر مهذب ـ مسئولا طبق سنت پارلمانی، یک مخالف صحبت میکند، یک موافق (یکنفر از نمایندگان مخالف صحبت نکرده) بنده موقعی که همکار ارجمند آقای مهندس بهبودی صحبت میفرمودند فکر میکردم که مخالف صحبت میکنند ولی موافق مشروط به مخالف مشروط صحبت کردند و چون با اتحاد خودشان شرایطی در این مخالفت تقدیم رسید و رسید لایحه تقدیمی دولت را تأیید فرمودند شما در این بنده سهیم میدانم و

خود ایشان و از فراکسیون پارلمانی حزب مردم که در آمده موارد و مواخر آنچه که لازمه پیشرفت مملکت و ترقی مملکت است با همه ما در اکثریت همکاری میکنند و از این راه بنده خیلی میکنم همه ما در یک راه حقیقت آمده برمیدارم و حز احترام مملکت چیزی در نظر نداریم و بنابراین وظیفه بنده از لحظ موافقت با لایحه بسیار سهل میشود. ... چون مخالفتی نشد تصریحی اکثریت (آفرین) انتها برای تأمین نصر جناب آقای احمدی استدعا میکنم که انشاءالله مورد توجه دولت قرار بگیرد و آن استدعای من این است که دولت ظرف مدت کوتاهی مثلاً یکماه بعد از انعقاد قرارداد واه گزارش آنرا به مجلس شورای ملی تقدیم بکند که معلوم شود، اه از چه محلی و با چه شرایطی گرفته شده و اگر این جریان روشن بشود بنده خیال میکنم حتماً جناب آقای احمدی هم که نظر مخالفی از این لحاظ بخصوص داشتند شاید نظر موافقی داشته باشند و این لایحه مهمی که برای تقویت سیاست واستقلال مملکت است با نظر صد درصد و اتفاق آراء کلی از این مجلس بگذرد و بنابر این بنده بیش از این عرضی نمیکنم فقط این استدعا را از جناب آقای نخست‌وزیر میکنم انشاءالله مورد موافقتشان قرار بگیرد و اگر قرار بگیرد خیال میکنم دیگر سخنی نباشد (احسنت).

رئیس ـ آقای نخست‌وزیر بفرمایش دارید بفرمائید.

نخست وزیر (امیرعباس هویدا) ـ فرمایشات آقایان اینجا کردند خیال میکنم که عرایض بنده را خیلی کوتاه میکند صحبت از قانون اساسی شد خیال میکنم هیچ شخص، هیچ رئیس دولتی بخود اجازه نمیدهد لایحه‌ای را بیشنهادی را به مجلس شورای ملی بیاورد و این خانه ای که ضامن قانون اساسی ما است که قانون اساسی مغایرت داشته باشد (احسنت آفرین) این را بنشه این لایحه تهیه شود باید عرضشان برسانم ... نظامی صحبت شد که آنها در نظر چه داشتند و چه میخواهند و چطور باید عمل شود، اشخاصیکه در این مملکت از لحاظ حقوقی از لحاظ قوانین اطلاعات زیادی دارند و ... لایحه با نظامیان سند و موافقت کرده

لذا ... نمیتوانم عرض کنم لایحه‌ای که اینجا آورده‌ایم بهیچوجه با سه قانون اساسی مغایرت ندارد و بنابر این اصل ۷۵ قانون اساسی تهیه شده است بدیهی است اینجا گفته شد که دولت گزارشی به مجلس بدهد دولت برای کارهای کوچک گزارش به مجلس میدهد چه رسد به کارهای مهم و مسلماً در این قسمت همه دولت همیشه نه تنها اطاعت میکند از این نظر نگاه مقدم خواهد بود چون با الهام گرمش از مجلس شورای ملی است که میتوانیم که صحبتر و بهتری انجام بدهیم (صحیح است) چرا چنین لایحه‌ای به مجلس آمده حضورتان عرض کنم در مقدمه ای که در روز عرض کرده خیلی متأسفم که جناب آقای احمدی تشریف نداشتند نکته را آنجا عرض کردم و شرح دادم مسلماً در این قسمت هم خانمها و آقایان متفق‌القول هستند و از همان دیدی که ما به آنچه خودمان نگاه میکنیم آنها هم بما الهام میدهند از همان ... با موافق کشور نگاه بکنند همانطور که این دولت با آنچه مملکت ایمان دارد و علاقه دارد دولت و شما هم دارید لذا در این قسمت بهیچوجه فرقی بین ما و شما نیست ما که بر گزیده شما هستیم مسلماً از لحاظ خرید اسلحه همانطور که دوست عزیزم آقای خواجه نوری فرمودند نظر نیست که ما طور بخریم نظر این است که اسلحه‌ای بخریم که ممکن است طور آن اسلحه بازار آن اسلحه باشد لذا زمان را چطور تعیین کنیم خودتان میدانید همین که یک طیاره در آسمان پرواز میکند ... طیاره نظامی، باید فکر تفییش را کرد و طیاره هائی که هنوز از کارخانجات بیرون نیامده مغایرش بدهیم همانطور که همیشه شاهنشاه آریامهر فرموده‌اند متأسفانه تا این که یک خلع سلاح عمومی و جدی نشود ایران اجباراً باید خودش را مجهز کند و باید قوی باشیم تا دوست و دشمن بدانند که این کشور صلح و مجهز ولی طالب صلح و دوستی است (احسنت) از آقای مهندس بهبودی که به نمایندگی از طرف حزب مردم فرمایشاتی فرمودند (صحیح است ـ وسایر فراکسیونها) و همینطور به اسم سایر فراکسیون ها بنده خیلی تشکر میکنم که میدانم از لحاظ کارهای مملکتی و کارهائی که ما آنچه

مملکت به سنگر حیاتی بزرگی دارد بین ما و هر فرد این و فرقی نمیکند که شخص در پست دارد و علاقه دارد و هر قشری که باشد در این امر هم متفق الرأی و یک نظر دارد و همه میدانند که اطمینان داشته باشند هر دولتی که مصدر امور باشد از لحاظ دفاع ایران از لحاظ تجهیزات ایران در قدامت حدی نکند موردی تأیید است بنده معتقد شد که مسأله در اینجا وجود دارد که ما در لایحه آوردیم و ما در مسائلی دارد فکر کردیم ولی آنچه که موجود فرموده‌اند آن مقدار قوای ما در حدی وجود میکند و من اطمینان میدهم با استفاده از این اشتیاق و با تجهیز نیروهای مسلح ما در حدود که کسی و نیروی دریائی آن اطمینانی که میخواهم و مصلحتی که از لحاظ امنیت ایران شد شما این تجهیزات دوز بسرود بیشتر و محکمتر خواهد بود و خواهیم توانست در آنوای رژیم مشروطه سلطنتی و بالهام از نیات شاهنشاه آریامهر ادامه بدهیم به زندگی و پیشرفت بهتر برای همه (احسنت).

رئیس - نظر دیگری در کلیات لایحه نیست؟ اظهاری نشده آیا موردی در نظر دارید رأی میگیریم خواهش و آقایانی که موافقند خواهش میکنم قیام فرمایند؟ اکثریت برخاستند اکثریت شد و لایحه مطرح است قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

لایحه قانونی راجع به تخصیص ۱۵ میلیارد ریال اعتبار جهت تقویت نیروهای دفاعی کشور

ماده واحده - به منظور تقویت نیروهای دفاعی کشور به دولت اجازه داده میشود تا هر یک میلیارد ۱۵ میلیارد ریال بیشتر و بیشتر از هر منبع و بهر عنوان که مصلحت تشخیص دهد در هر مورد بهر نحوی که از نیروهای مسلح احداث کند تخصیص دهد.

اگر اعتبار راجع به مسائل دیگر بیشتر باشد و بیشتر از قانون جاری خواهد بود مصرف اعتبار موجود مشمول قانون محاسبات عمومی و آئین‌نامه معاملات دولتی نمیباشد.

نخست وزیر - وزیر دارائی وزیر جنگ

میرزا سید هوشنگ - دکتر جمشید آموزگار - سپهبد صفیری

رئیس - آقای زاهد نظر دارید.

زاهد - دارائی محترم امروز اهم از شخص دولتی که صحبت کرد جناب آقای صادق حمیدی، شاهنشاه آریامهر جناب آقای نخست وزیر بنده در مطالبشان دو مسئله اساسی مطرح بود یکی اینکه دارای جمله که دولت در مرکز میکند برای ما مملکت رشد مقدم بر همه چیز است صحیح است این آن چیزی بود که از حقوق هر وطنپرستی در هر جائی دیده بیرون میاید رشد مقدم بر همه چیز است صحیح است ایرانی هم که مشهور استقلال طلبی در بین تمام ملل بوده پیرو این مطلب خصوصاً بیشتر از سایر مردم خواهد بود اما یک مطلبی در این بین است که ما مملکتی میخواهیم مستقل و مثل هشیم که نقوانین خاصه قانون اساسی خودمان و ساطت مشروطه و شاهنشاه آریامهر خودمان همه اینها احترام میگذاریم صحیح است امر اگر دیروز میگفتم که آقای نخست وزیر این لایحه دو آوردند تا برای میکنم برای تقویت دفاعی این مملکت هرچقدر زودتر اقدام شود حداقل و آنقدر قصد به این لایحه مخصوص به این اعتبار بود برای توسیع دفاعی مملکت ضروری حتی تا آن درجه که هم اکنون بنده هوفرا کسیونی من آقای دکتر مهندس بهبودی پیشنهاد میکردند که ما به این لایحه یک تبصره‌ای اضافه کنیم که از بودجه جاری و غیر از مملکت هر موقعی که لازم شد دولت اجازه دارد هر میزانی برای قوای دفاعی اختصاص بدهد این است و جهت منت این اما در یک چنین مطلبی که همه موافقیم از شخص شاهنشاه بزرگ گرفته تا کوچکترین فرد آنچه که برای دفاع از مملکت و برای استقلال مملکت لازم باشد خواهیم بود هیچ مطلب جانب فرقه نداشته این موضوع مطرح بیست چه بهتر که نظامیها از بهر یک کاری به کمال انصاف و بیطرفی به کمال وفاداری بکنیم که مسائل عالی

بگذرد. اینجا خدای من شاهد است معتقدم آنجائیکه مصلحت مملکت ایجاب نکند قدمی نشود. زیرا کسیکه میداند در این مصلحتی در این قدم در چهارچوب قانون اساسی بشود شخص شاهنشاه است زیرا من در شما و دولت و همه حقوقدانها هستیم که ما بدو زحمت را بخودمان بدهیم و این فکر بنده را طوری تنظیم بکنیم که در چهارچوب قانون اساسی باشد (صحیح است - احسنت) من یک قدم بالاتر میروم و هر کسی هم مخالف است باشد آنجائی که استقلال مملکت ایجاب کرد که در قوانین اساسی دانشکده مجلس مؤسسان اصلاحاتی بعمل آید آنرا هم طالبم ولی وقتی قانونی داریم که ما قانون احترام میگذاریم جناب آقای هویدا احساساتی و فراکسیون سوسیالیست و شش نفری (دکتر کیان - سوسیالیست و چهار نفری) شاید سوسیالیست و چهار نفری ایران نوین و حقوقدانهای مملکت بدانند و صورت مذاکرات که اکنون در اینجا فرمودید این لایحه را مخالف قانون اساسی ندانستید منهم ادعای دانستن علم حقوق را بیشتر از سایر حقوقدانهای مملکت نمی‌کنم این را بوجدان شما و دولت شما و مسئولیت شما اخبار کنندگان این لایحه موکول میکنم ولی درهمه این مسائل یک مطلب مهمی پیش میاید مجلسی که در تحت احساساتی چنین یک محض اینکه سخت دفاع از مملکت پیش میاید اینگونه به یک اول و یک ژون بگفته شما اطمینان میکند و بحقوقدانهای شما اعتماد میکند و رأی میدهد تو به داشته باشید شما حالا قبلاً در بعد از بیشتر از آنچه قانعی است که قرار میبود که آن دو محصیت عمومی مراعات شود سر برای اینکه آن موانع شما دارید فقط رفع مسئولیت را بما اسناد ولی توجه داشته باشید حداکثر اینطور بوجود آورد مقام دارید حرفهای منطق محترم اکثریت که اگر موردی را سابقه بحث بعد بر امروز دارد این اعتراض موافق بسازم پس به این ترتیب میشود گفت در همه امر تردید نکند. بنده از یک طرف بحث جنگ‌های گذشته شان را که محتوی یک مطلب حقوقی است مقدمه اکثریت بیک قسمت حوزه رفتن بیشتر در سر بنده جنگ‌ها قانون است صحیح است این بنده هم آقای کمتر بر بنده قدم جلوتر بردیم میبردیم و این امر انتها مطلبی است که هر فرد جوانی نمیکنیم نشده غیر بعضی را خاتمه میدهد. آنچه که نخست وزیر اشاره کردند وقتا هم در فراکسیون عدد وضع وجود نفری که قضات زیادی هم در آنجا هستند و مطالعه شد که این لایحه را خلاف قانون اساسی تشخیص نداده‌اند امیدوار صائبی. نظر جناب عالی چیست؟ آقای زاهد (؟) آنجا که میگوئیم توابع دو دوریتی سه فوریتی مصلحتی نیاوردند وقتا فکر بکنید دو روز سه روز که مصلحتی کار نداشته نیاوردند برای این بود که مهم نتوانم نظر صحیحی مطالعه شده بکنیم و آنجا که مظلم‌ترین امیدهد با صاحبان علم و مطلعین مشورت بکنم در لایحه اینکه در حد ساعت چاپ و توزیع و مطرح میشود من جز آنچه که تابع احساسات وطن پرستی و علاقه بدفاع از این کشور باشم هیچ چیز جلوی چشمم نمی‌بینم من میل داشتم آقای وزیر جنگ در یک چنین جلسه‌ای مهم حضور داشته باشند ولی متأسفم آقدری که نماینده گان مجلس بکار دولت توجه دارند خود دولتی‌ها بکار مملکت توجه ندارند (ایکاش از نماینده گان. اینطور نیست معلومشان هستند) مهندس ارفع. آقای نخست وزیر تشریف دارند) بهرحال جناب آقای هویدا در دو کلمه خلاصه در کمال صمیمیت میگویم امروز روی فرط علاقه به تقویت قوای دفاعی، روی حس وطن پرستی و غرور ملی ما به این لایحه رأی میدهیم و بس.

بدر صالحیان - رأی دادن شرط ندارد.

رئیس - آقای معظمی. فرمایش دارید بفرمائید.

مصطفوی نائینی - من با بنده از نظر استدلال بعنوان موافق لایحه زحمت زیادی نیست برای اینکه اطمینان محترم که صحبت کرد نه مفهوم، اگر صحبت بودن همه یکی دو مشکلی که برای بنده پیش آمده این است که بعد از جناب آقای زاهد و آن بیان شریف بودن صحبت کردن بنده یک قدری مشکل است بهر حال مطالبی که در این لایحه هست

یکی از طرح‌ها رقم و یکی از طرح تطبیق این لایحه با قانون اساسی است نشده این صار است و بنابراین قانون اساسی در جریان مطالعه گرفته و بعد از شاهد میگیرد و بعد از تصویب قرار داده میشود بنابراین از آنچه خلوقه قانون دولت تشخیص میدهند چیزی تشخیص میدهم بنده مطلبی غیر از آنچه جناب آقای نخست‌وزیر تشخیص میدهند چیز دیگری نیست. مسئله اصل نیست. بنده میگویم که گرفتن و نه نیست. علاوه تصویب مجلس شورای ملی باشد آوردن هم آمده در به علاج مجلس برسد باید این جلسه هم تشکیل شد که به صورت مجلس برسد پس آنچه در قانون اساسی قید شده است عمل میشود خلاصه اینست جناب آقای هویدا اینجا هم موجود و بنده دارند که گویا این اقدامات را که در اجرای این لایحه عمل خواهند کرد به مجلس شورای ملی خواهند داد و واقعاً از طرف مجلس جای تشکر است که عنوان گردید که گزارش کارهای کوچک مملکت را عرض مجلس شورای ملی میرساند چه برسد به اینکه کمکار بزرگی است بنابراین وقتی که لایحه به اطلاع مجلس میرسد و تصویب مجلس میرسد هیچگاه مخالف اصل بیست و پنجم قانون اساسی عمل نشده و همانطور که ناطق محترم فرمودند بنده هم باز بتوان یک فرد واحد کسیون مستقل که موافق صحبت میکنم بنده مؤکداً عرض میکنم که هیچکس در این مملکت استثنا و هیچ دولتی حق ندارد که لایحه‌ای بر خلاف قانون اساسی به مجلس پیشنهاد کند (احسنت) بنابراین نمایندگان مجلس خاطر جمع باشند و باشند و (بایستی قانون اساسی مملکت محفوظ بماند) (احسنت) از همه بهتر آنچه که بنده عرض کردم اینست آن اثر [illegible] مملکت را مهم بدهد در ظرف ۲۵ سال مملکت را [illegible] بزرگ [illegible] بنده همه حسن [illegible] اجرای قانون [illegible] آن [illegible] مجلس [illegible] مجلس [illegible] قانون [illegible] بنده [illegible] لایحه [illegible] (احسنت) بنده [illegible] دیگر عرض [illegible]

رئیس - نظر دیگری [illegible] (احسنت) [illegible] لایحه [illegible]

مطرح است نظری نیست؟ (اظهاری نشد) نسبت لایحه با ورقه اخذ رأی میشود.

(آسامی نمایندگان بوسیله منشی مشرب آقای غلام‌پور معین اخذ رأی بعمل آمد)

آقایان: توسلی - مهندس کمانگر - مهندس ریاحی - سریقی - مهندس عطائی - بوشهری - دکتر کلالی - دکتر عدل طباطبائی - دکتر سعید - خواجه نوری - کوری - مجد - مهندس صدقیانی - مهندس مالک - دکتر امین - بانو تربیت - مهندس کیا - ثامنی - دکتر مهندس بهبودی - ارسنجانی - صدری کیوان - مهندس ارفع - دکتر خطیبی - امیر احمدی - روستا - رهبر - معتمدی - طالب زاده - رودسری - بانو جهانشاهی - حیدر صائبی - زند - دکتر اتموئی - پژند - فولادوند - بانو دکتر دولتشاهی - دکتر مهدی زاده - مهندس اسدی سمیع - ابراهیمی - موسوی - مهندس عدلی - دکتر مبائی - کیهان بصائی - مهندس آراسته - دکتر حکیم شوشتری - رضوی - دکتر یزدان پناه - میرهادی - روحانی - پاکدامن - سقی‌پور - مهندس بهبودی - دکتر زعفرانلو - پاینده - ذبیحی سلطان احمدی آقایان - دکتر صاحبقلم - موسوی - ساکوئی - صادق احمدی - دکتر اعتمادی - دکتر قراگزلو - ساکچیان - جهانگیری - سرتیپپور - مهندس جلالی - دکتر لجیبی - دکتر رهنوردی - مهندس دهقانی - قراچورلو - اقائی - مهندس پیروشانی - ریگی - کنگرلو - دیهیم - پزشک - شاخوئی - محدث زاده البرزی - اقوطی - اهری - امام - مروج - باقیمنه - حقشناس - صائب - نهرانی - دکتر پورهاشمی - دکتر سامی‌زاده - دکتر اسفندیاری - مهندس [illegible] - دکتر [illegible] - میرهادی - دکتر جعفری - [illegible] - دکتر امینی - [illegible] - دکتر [illegible] - [illegible] - مهندس کلالی - [illegible] - مهندس [illegible] - [illegible] - مهندس [illegible] - [illegible] - مهندس [illegible]

[illegible] - [illegible] - [illegible] - [